

סדר הלימוד ליום ד שבט [יום 122 בשנה]

בְּךָ לְמִדְנוּ: שִׁיר – אַחַד. הַשִּׁירִים – שְׁנַיִם. אֲשֶׁר – הָרִי שְׁלֹשָׁה. וְסוּד
זֶה – שֶׁנִּתְּנָה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה וְנִטְּלָת בֵּין יָמִין וּשְׂמָאל. וְהַכֹּל
מִתְעוֹרָר לְמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוּ. וּבִזְזָה עוֹלָה רְצוֹן לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּסוּד
הָאֵין סוּף. כָּאֵן נִמְצָאת מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה, שֶׁהָרִי הָאֲבוֹת הֵם הַמְרַכְּבָה,
וְדוּד הַמֶּלֶךְ מִתְחַבֵּר עִמָּם, וְהֵם אֲרַבְּעָה, סוּד הַמְרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה
הָעֲלִיוֹנָה (חֲכָמָה בִּינָה תַּפְאֶרֶת וּמַלְכוּת, אוּ חֶסֶד גְּבוּרָה תַּפְאֶרֶת וּמַלְכוּת). וְלִכֵּן אֲרַבְּעַ
תְּבוֹת בְּפֶסוּק הָרִאשׁוֹן הַזֶּה, סוּד הַמְרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה הַשְּׁלָמָה.

עוֹד סוּד זֶה, שִׁיר – זֶה סוּד שֶׁל דּוּד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא סוּד לְעֵלוֹת בְּשִׁיר.
הַשִּׁירִים – אֵלוֹ הָאֲבוֹת, סוּד הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים, מְרַכְּבָה שְׁלָמָה
כְּרָאוּי. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה – סוּד מִי שְׁרוּכֵב עַל הַמְרַכְּבָה הַשְּׁלָמָה הַזֶּה.

וּבְפֶסוּק הַזֶּה נִמְצָאת שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַסוּד מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
הַסוּד שֶׁל כָּל הָאֲמוֹנָה. וְהַכֹּל הוּא מְרַכְּבָה שְׁלָמָה לְמִי
שִׁיּוּדָע וְלִמִּי שֶׁלֹּא נוֹדָע, וְאֵין מִי שְׁעוֹמֵד לְדַעַת בּוֹ. וְלִכֵּן נֶאֱמַר הַפֶּסוּק
הַזֶּה בְּאַרְבַּע תְּבוֹת, סוּד הַמְרַכְּבָה הַשְּׁלָמָה מִכָּל הַצְּדָדִים. מִכָּאֵן
וְהִלָּאָה נִמְסָר הַסוּד לְחֲכָמִים.

וְעוֹד יֵשׁ בּוֹ סוּד פְּנִימִי, שְׁשָׁנִינוּ, מִי שְׁרוּאָה עֲנָבִים בְּחֵלוֹם, אִם לְבָנִים
– הֵם טוֹבִים. אִם שְׁחָרִים – בְּזִמְנָם טוֹבִים, שֶׁלֹּא בְּזִמְנָם צְרִיכִים
רַחֲמִים. מָה שׁוֹנָה בְּלְבָנִים, וּמָה שְׁחָרִים, וּמָה שׁוֹנָה בְּזִמְנָם,
וּמָה שׁוֹנָה שֶׁלֹּא בְּזִמְנָם? וְעוֹד שְׁנִינוּ, אֲכַל אֵת אוֹתָם שְׁחָרִים – מִכְּטָח
לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא. לְמָה?

אָלֵא שְׁנִינוּ, הָעֵץ שֶׁחָטָא בּוֹ אָדָם הָרִאשׁוֹן, עֲנָבִים הֵיךְ, שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים
לֵב) עֲנַבְמוֹ עֲנָבִי רוּשׁ, וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים שְׁחָרִים, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ
עֲנָבִים שְׁחָרִים וְיֵשׁ עֲנָבִים לְבָנִים. הַלְּבָנִים טוֹבִים, שֶׁהָרִי הֵם מִצַּד
הַחַיִּים. שְׁחָרִים צְרִיכִים רַחֲמִים, שֶׁהָרִי הֵם מִצַּד הַמּוֹת. בְּזִמְנָם טוֹבִים,
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבְּזִמְנָן שֶׁהַלְּבָנִים שׁוֹלְטִים, הַכֹּל מִתְּבַשֵּׂם, שֶׁהָרִי
בְּאוֹתוֹ זִמְנָן הַכֹּל צְרִיךְ תַּקּוּן, וְהַכֹּל הוּא יָפֵה, וְהַכֹּל תַּקּוּן אַחַד, שְׁחָר
וְלִכֵּן. וּבְזִמְנָן שֶׁהַלְּבָנִים לֹא שׁוֹלְטִים וְנִרְאִים שְׁחָרִים, יֵשׁ לְדַעַת שֶׁהָרִי
בְּדִין הַמּוֹת עוֹלָה, וְצְרִיךְ רַחֲמִים, שֶׁהָרִי הָעֵץ שָׁבוּ חָטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן
וְגַרְם מוֹת לוֹ וְלִכָּל הָעוֹלָם הוּא רָאָה.

כָּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, וְאִם מוֹרֵי לֹא כָּאֵן – לֹא אָמַר. שְׁנִינּוּ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ הָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה, וְהָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה – כֹּל מֵה שִׁישְׁנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי זֶה לְמַעְלָה. אִם הִנָּחֵשׁ גֵּרָם מוֹת לְאָדָם לְמַטָּה, אִז לְמָה לְמַעְלָה? אִם תֹּאמַר (עוֹד) לְאִשָּׁה (לְמַטָּה), שֶׁבְגִלָּל הִנָּחֵשׁ נִגְרַע הָאוֹר, שֶׁהָרִי לְפַעֲמִים הִלְבְּנָה גּוֹרְעַת אוֹרָה וּבִאוּתוֹ זְמַן הִיא מֵתָה, הַזְכָּר לְמָה? שְׂאֵם נֹאמַר שֶׁהִלְבְּנָה מֵתָה בְּעֵטִיו שֶׁל נָחֵשׁ בְּגִרְעֵת הָאוֹר, הָרִי שְׁנִינּוּ שֶׁזֶה לֹא הָיָה מְשׁוּם הִנָּחֵשׁ, אֲלֹא שְׂאִמְרָה הִלְבְּנָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. הָרִי לֹא מְשׁוּם הִנָּחֵשׁ זֶה הָיָה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁבְעֵלָה כִּי הוּא – חֵס וְחִלִּילָה שֶׁגִּרְעוֹת הִיָּתָה לְמַעְלָה.

אֲלֵא כֹּל זֶה סִתְרֵי תוֹרָה, וְהִנָּחֵשׁ תִּקְוֵן בְּכֹל גִּרְעוֹת. בֹּא וּרְאֵה, וְכִי לְמַדְנּוּ, כֹּל מֵה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַכֹּל הוּא בְּסוּד שֶׁל זְכָר וּנְקֵבָה, וְכִמָּה דְרָגוֹת הֵן לְמַעְלָה מְשֻׁנוֹת אֵלוּ מֵאֵלוּ. וּמִדְרָגָה עַד דְרָגָה סוּד שֶׁל אָדָם, וְאוֹתֵן דְרָגוֹת שֶׁהֵן מִיֵּן אֶחָד, עָשָׂה אוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיוֹקֵן שֶׁל גּוֹף אֶחָד, עַד שֶׁעוֹלָם בְּסוּד שֶׁל אָדָם.

וְשְׁנִינּוּ, בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, שָׁבוּ נִבְרָא גִיּהָנָם, נַעֲשָׂה גּוֹף אֶחָד בְּסוּד שֶׁל אָדָם, וְהֵם אֵיבָרִים מְמַנִּים שֶׁמִּתְקַרְבִּים לְאֵשׁ וּמֵתִים, וְחוֹזְרִים כְּמִקְדָם. וְזֶה מְשׁוּם שֶׁהֵם הִתְקַרְבוּ לְנָחֵשׁ הַזֶּה, וְהוּא אָדָם הִרְאֵשׁוֹן שֶׁהִתְפַּתָּה לְתוֹךְ הַמְשַׁכֵּן בְּנָחֵשׁ הַזֶּה וְלִכֵּן מֵת, וְהִנָּחֵשׁ גֵּרָם לוֹ מוֹת שֶׁהוּא הִתְקַרַב אֵלָיו.

וּבְכֵל מְקוֹם אָדָם הוּא זְכָר וּנְקֵבָה, אֲבָל אָדָם שֶׁהוּא קְדוֹשׁ עֲלִיוֹן, הוּא שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, זֶה הַנוֹתֵן מְזוֹן וְחַיִּים לְכֹל. וְלִכֵּן בְּכֹל מְנַע אוֹר הִנָּחֵשׁ הִקְשָׁה. כְּשֶׁטָמָא אֶת הַמְשַׁכֵּן, נִקְבַּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם מֵתָה כְּמוֹ שְׂאִמְרָה, וְהַזְכָּר מֵת, וְעָלוּ כְּמִקְדָם. וְלִכֵּן הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה.

אֲבָל אוֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים – מְבַטֵּחַ לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא, מְשׁוּם שֶׁהוּא שְׂמִיד וְשֹׁלֵט עַל אוֹתוֹ מְקוֹם, (וְהַעֲבֹר) וְהַתְּגַבֵּר עָלָיו וְשַׁחַק אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז') אֲכָלָה וְשַׁחַקָהּ. כִּיּוֹן שֶׁהַעֲבָרָה אוֹתָהּ קִלְפָה קָשָׁה, הָרִי קָרַב לְעוֹלָם הַבָּא וְאִין מִי שִׁימְחָה בְּיָדוֹ. וְלִכֵּן מִי שֶׁרוֹאֶה בְּחִלּוֹמוֹ אוֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים אוֹכֵל וּמְהַדֵּק, מְבַטֵּחַ לוֹ וְכוּ'.

כְּמוֹ כֵּן לֹא הָיָה שִׁיר בְּבֵית דָּוִד עַד שֶׁהַעֲבָרוּ אוֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים וְשֹׁלֵט עֲלֵיהֶם, וְאִז נֶאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָאָר. וְאֲפֹלוּ

במקום זה נקרא עֲנָבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ט) כְּעֲנָבִים בַּמִּדְבָּר וְגו',
וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים לְבָנִים.

שִׁירָה זו היא מְעֵלָה על כָּל שְׁאֵר הַשִּׁירִים שֶׁל הָרֵאשׁוֹנִים. כָּל
הַשִּׁירִים שֶׁהֵרֵאשׁוֹנִים אָמְרוּ, לֹא עָלוּ אֶלָּא תוֹךְ הַשִּׁירִים
שֶׁהַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים אָמְרוּ. וְאִם עַל גַּב שְׁהַרֵי פְּרִשׁוּהָ, אֲבָל כְּתוּב
שִׁיר הַמְּעֵלוֹת לְדָוִד. שִׁיר הַמְּעֵלוֹת – שִׁיר שֶׁהַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים
אוֹמְרִים, שֶׁהֵם מְעֵלוֹת וְדַרְגּוֹת. לְמִי אוֹמְרִים? לְדָוִד. לְבַקֵּשׁ טָרַף
וּמְזוֹן מִמֶּנּוּ.

עוֹד שִׁיר הַמְּעֵלוֹת – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מו) עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. (שיר א) עַל
כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבּוּהָ. לְדָוִד – בְּשִׁבִיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּשְׁבַּח
תָּמִיד אֶת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן.

בֵּינָן שְׂבָא שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אָמַר שִׁיר שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, שֶׁגְּדוּלֵי
עוֹלָם עֲלִיּוֹנִים אוֹמְרִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ. כָּל
הָאוֹמְרִים שִׁירָה לֹא עוֹלִים בְּשִׁירָה זוֹ לוֹמְרִים, אֶלָּא אוֹתָהּ שִׁירָה
שֶׁאוֹמְרִים מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת. פָּרִט לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה שֶׁעָלָה בְּשִׁירָה הַהִיא
לְמָה שֶׁגְּדוּלִים עֲלִיּוֹנִים עִמּוּדֵי עוֹלָם אוֹמְרִים. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם
בְּמַרְכָּבוֹת תַּחְתּוֹנוֹת, וְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּמַרְכָּבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.

וְאֵם תֹּאמַר, מִשָּׁה, שֶׁעָלָה בְּדַרְגַּת נְבוֹאָה וּבַחֲבִיבוֹת
לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, אוֹתָהּ שִׁירָה שֶׁאָמַר
בְּמַרְכָּבוֹת תַּחְתּוֹנוֹת הֵיטָה וְלֹא עָלָה יוֹתֵר – בֹּא וּרְאֵה, הַשִּׁירָה שֶׁאָמַר
מִשָּׁה עָלְתָה לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה. אֲבָל לֹא אָמַר שִׁירָה כְּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ,
וְלֹא הֵיטָה אָדָם שֶׁעָלָה בְּשִׁירָה כְּמוֹ שְׁלֵמָה.

מִשָּׁה עָלָה בְּתַשְׁבְּחוֹתָהּ לְמַעְלָה, וְתַשְׁבְּחוֹתָהּ הֵיטָה לְתַת תַּשְׁבְּחוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהִצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל וְעָשָׂה לָהֶם נִסִּים
וּגְבוּרוֹת בְּמִצְרַיִם וְעַל הַיָּם. אֲבָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְשְׁלֵמָה בְּנוֹ אָמְרוּ שִׁירָה
בְּגוֹן אַחֵר. דָּוִד הִשְׁתַּדֵּל לְתַקֵּן אֶת הָעֲלָמוֹת וּלְקַשֵּׁט אוֹתָם לְגַבִּירָה,
שֶׁתִּרְאֶה הַגְּבִירָה וְעֲלָמוֹתֶיהָ בִּיפִי, וְלִכְּן הִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם שִׁירִים
וְתַשְׁבְּחוֹת שְׂאֲצֵלָם, עַד שֶׁתַּקֵּן וְקַשֵּׁט אֶת כָּל הָעֲלָמוֹת וְאֶת הַגְּבִירָה.

בֵּינָן שְׂבָא שְׁלֵמָה, מְצָא גְבִירָה מְקַשֵּׁטת וְעֲלָמוֹתֶיהָ בִּיפִי, הִשְׁתַּדֵּל
לְהַכְנִיסָהּ לְחֶתֶן, וְהַכְנִיס הַחֶתֶן לְחֶפֶה עִם הַגְּבִירָה, וְהַכְנִיס
דְּבָרֵי אֶהְבָּה בִּינֵיהֶם כְּדִי לְחַבְּרָם כְּאֶחָד וְלִהְיוֹת שְׁנֵיהֶם בְּשְׁלָמוֹת

אחת בחביבות שלמה. ולכן שלמה עלה בתשבת עליונה על כל בני העולם.

משה זוג את הגבירה בעולם הזה למטה להיות בעולם הזה בזוג שלם בתחתונים. שלמה זוג את הגבירה בזוג שלם למעלה, והכניס את החתן לחפה בראשונה, ואחר כך הכניס את שניהם לעולם הזה, וזמנם בשמחה בבית המקדש שהוא בנה.

ואם תאמר, איך הכניס משה את הגבירה לבדה לעולם הזה, שהרי נראה בפרוד? בא וראה, הקדוש ברוך הוא זוג אותה עם משה בתחלה, והיא היתה כלת משה, כמו שנתבאר. כיון שהזדווגה עם משה, ירדה לעולם הזה בזוג של העולם הזה, והתתקנה בעולם הזה מה שלא היתה מקדם לזה, ולעולם לא היתה בפרוד.

אבל לא היה אדם בעולם מיום שנברא אדם שיכניס אהבה וחביבות ודברי זוג למעלה פרט לשלמה המלך שתקן הזוג שלמעלה בראשונה, ואחר כך הזמין אותם כאחד בבית שתקן להם. אשריהם דוד ושלמה בנו שתקנו את הזוג שלמעלה. מיום שאמר הקדוש ברוך הוא ללבנה לכה והקטיני את עצמך, לא הזדווגה בזוג שלם עם השמש, פרט לכשבא המלך שלמה.

שיר השירים – הרי כאן חמש דרגות לדבק בעולם הבא. שיר – אחת. השירים – שתיים. הרי שלש. אשר – הרי ארבע. לשלמה – הרי חמש. בחמישי הוא. שהרי יום החמשים הוא סוד היוכל.

בא וראה, את הזוג העליון לא יכל שלמה לתקן, אלא משום שנמצא זוג למטה מקדם לכן, ומיהו? הזוג של משה. שאם לא היה אז הזוג הזה, לא התקן הזוג של מעלה. והכל הוא בסוד עליון לחכמי הלב.

כתוב (מלכים-א ה) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף. פסוק זה פרושו החברים. אבל וידבר שלשת אלפים משל, ודאי שעל כל דבר ודבר שהוא היה אומר, היו בו שלשת אלפי משלים, כמו ספר של קהלת שהוא בסוד עליון והוא בדרך משל, שאין בו פסוק שאינו בחכמה עליונה ובדרך משל אפלו הפסוק הקטן שבו.

שכשהיה מגיע רב המנונא סבא הראשון לפסוק הזה, (קהלת יא) שמח בחור בילדותו ויטיבך לבך בימי בחורותיך – היה

בוכה. ואמר, ודאי פסוק זה נאה הוא, והוא בדרך משל, ומי יכול לעשות דרש במשל זה?! ואם הוא דרש, אין בו דרש אלא כמו שראינו בעינים. ואם זו חכמה, מי יכול לדעת אותה?!

מיד היה שב ואומר, כתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו'. פסוק זה של קהלת הוא משל לחכמה של פסוק זה של התורה, וזה משל לזה. שמח בחור בילדותו – והוא נער. ויטיב לבך – היה רעה את אחיו בצאן. בימי בחורותיו – את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו. ודע כי על כל אלה – ויבא יוסף את דבתם רעה. וביאף אלהים במשפט – אלה תלדות יעקב יוסף. יוסף נכלל ביעקב, והסודות של סתרי התורה מי יכול לדעת אותם?!

והמשל הזה התפשט לשלשת אלפי משלים, וכלם במשל הזה, בשעה שיוסף נכלל ביעקב, שלשת אלפים הם, באברהם יצחק ויעקב, שכלם במשל הזה בסוד החכמה. וכאן כמה סותרים הם במשאות של הנסתר, ובהם דירי המגנים שאין להם חשבון לסתרי החכמה.

ויהי שירו חמשה ואלף. כך בארנו, ויהי שירו של משל, והכל אחד, בין מי שאמר ויהי שירו של שלמה, בין מי שאמר ויהי שירו של משל. הכל אחד הוא, ואת הכל הוא אמר. ויהי שירו – זה שיר השירים. וכי חמשה ואלף הוא שיר השירים? ודאי כך זה, חמשה הם שירים נפתחים שנפתחים במלך שהשלוש שלו, והם חמש מאות שנים של עץ החיים. חמשים שנות היוכל.

ואלף – זהו עץ החיים, חתן שיוצא מצדו, והוא יורד כל אותם החמשה להביאם לפלה. יומו של הקדוש ברוך הוא הוא אלף שנים, וזהו הנהר ששופע ויוצא מעדן. יוסף הצדיק. שנקרא צדיק על שם הלבנה, כמו שהתנה ביה הקדוש ברוך הוא. ומשום כך שיר השירים קדש קדשים.

ואין לה פסוק בשיר השירים שאין בו סוד של חמשה ואלף ודאי. שיר השירים ודאי שכן הוא. חמש דרגות היו בפסוק הזה, כמו שנאמר. ואם תאמר, האלף למה לא נזכר כאן? ודאי שאותו אלף היה טמיר, והוא טמיר עד שהתחברה אשה בבעלה. ולכן השתדל שלמה להביא אותו אלף לפלה, בסתר של החכמה העליונה.

כִּיּוֹן שֶׁעָשָׂה קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים לְמִטָּה גְּנוּז וְטָמִיר, וְהַכְּנִיס לְשֵׁם אֶת סוּד קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים לְעֲשׂוֹת גְּנִיזַת הַשְּׂמוּשׁ הַשְּׁלֵם לְמַעְלָה וּלְמִטָּה כְּרֵאוּי. קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים הוּא לְמַעְלָה, סוּד הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַיּוֹבֵל. כְּמוֹ זֶה יוֹרְשִׁים הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה יִרְשֵׁת הָאָב וְהָאִם.

וְחִזְרוּ נְחַלְת הִירְשָׁה בְּגוֹן אַחֵר. יִרְשֵׁת הָאָב יִרְשָׁה הַבֵּת בְּעֲלִיתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַקִּדּוֹשׁ הַזֶּה, וְנִקְרָא אָף כֶּף קִדְשׁ, חֲכָמָה. יִרְשֵׁת הָאִם יִרְשֵׁת הַבֵּן, וְנִקְרָא קִדְשִׁים, מְשׁוּם שֶׁנִּטְלָה אֶת כָּל אוֹתָם הַקִּדְשִׁים הָעֲלִיּוֹנִים וְכִנְסָם אֵלָיו, וְאַחֵר כֶּף נוֹתֵן אוֹתָם וּמְכַנִּסָם לְכָלָה.

וְעַל זֶה אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר – לְקִדְשׁ. הַשִּׁירִים – לְקִדְשִׁים, לְהִיּוֹת הַכֹּל קִדְשׁ קִדְשִׁים בְּסוּד אֶחָד כְּמוֹ שְׂרֵאוּי. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה – הָרִי נִתְבָּאָר, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוּ.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁשָּׂבַח זֶה הוּא שָׁלוּ – אֵל תֹּאמַר כֶּף, אֲלֵא הַשָּׂבַח עוֹלָה לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן. אָבֵל כָּאֵן הוּא סוּד. כְּשִׁמְתַּתְקַנִּים זָכַר וְנִקְבָּה כְּאֶחָד תַּחַת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, אִזּוֹ אוֹתוֹ מֶלֶךְ מִתְעַלָּה לְמַעְלָה וּמִתְמַלֵּא מִכָּל הַקִּדְשׁוֹת וּמִכָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁשׁוֹפְעוֹת לְמִטָּה, וּמִתְמַלֵּא וּמְרִיק לְמִטָּה, וְזוֹהִי תְשׁוּקַת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כְּשִׁמְתַּתְמַלֵּא קִדְשׁוֹת וּבְרָכוֹת וּמְרִיק לְמִטָּה.

וְלִכֵּן הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת – שִׁיתַּתְקֵן וְיִתְמַלֵּא אוֹתוֹ הַמְּבוּעַ הָעֲלִיּוֹן. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁהוּא מִתְתַּקֵּן כְּרֵאוּי מִמְרָאָהוּ וּמִמְרָאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַתְּקוּן, מִתְתַּקֵּן הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן וְעֲלִמּוֹתֶיהָ, וְלֹא צָרִיךְ לְהַתְתַּקֵּן הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן אֲלֵא מִהַמְרָאָה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, לְלִבְנָה אֵין מְרָאָה מְעַצְמָה כָּלֵל, פָּרִט לְכַאֲשֶׁר מִתְתַּקְנֶת בְּשִׁמְשׁ וּמְאִירָה, וּמִמְרָאָה הַשִּׁמְשׁ וְתִקְוֵנוּ נִתְקַנְתָּ הַלְּבָנָה וּמְאִירָה.

מֵה שְׂצָרִיכִים הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת – שִׁיּוֹאֵר וְיִתְקֵן אוֹתוֹ מְקוֹם שִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ אוֹר. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁאוֹתוֹ מְקוֹם מִתְקֵן מִן הַמְרָאָה שָׁלוּ, מִתְתַּקֵּן כָּל מֵה שֶׁלְּמִטָּה. וְלִכֵּן הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁאָמַר שְׁלֵמָה, לֹא הַשְּׁתַּדֵּל אֲלֵא בְּשִׁבִיל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוּ שִׁיתַּתְקֵן. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּתַקֵּן מִמְרָאָהוּ, הַכֹּל הַתְּתַקֵּן. וְאִם הוּא לֹא הַתְּתַקֵּן, אֵין תְּקוּן לְלִבְנָה לְעוֹלָמִים, וּמְשׁוּם כֶּף אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. שִׁיתַּתְקֵן וְיִתְמַלֵּא כְּרֵאוּי בְּרֵאוּשׁוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

(שְׁמוֹת כ"ה) וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו', סוּד הַסּוּדוֹת לִיּוֹדְעֵי הַחֲכָמָה. כְּשֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן סֵתֵר כָּל הַסֵּתְרִים לְעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְכַבּוּדוֹ, הַשִּׁיב רוּחַ מִנְקֵדָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁשׁוֹפְעַת מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה, וְשֵׁם תְּקוּוֹנוֹ

להתישב בעולם הזה. למה? בשביל שאם לא יהיה עקר ושרש בעולם הזה, לא יהיה כלי להוריק בעולם הזה כלל. ואם לא יריק לעולם הזה, מיד נאבד ולא יכול לעמד אפלו רגע אחד. אבל משום שתקונו הוא מן העולם הזה, מתמלא מצד אחד להוריק לעולם הזה, ומצד אחר להוריק למלאכים העליונים. והכל נזונו ממנו כאחד.

שְׁלֵמוֹת התקון של הרוח הזו – רוחות הצדיקים בעולם הזה. רוח זו נשלמה בזמן שחנוך ויָרַד ומהלאל היו בעולם, וכשהתרבו הרשעים בעולם וזה השלמות ההיא ממנו. אחר שאבדו – בא נח והשלים אותו. בא דור הפלגה והזיו אותה שלמות ממנו – בא אברהם והשלים אותו. באו אנשי סדום והזיו אותו – בא יצחק והשלים אותו. באו פלשתים ורשעי הדור והזיו אותו ממנו – בא יעקב ובניו, המטה השלמה, והשלימו אותו.

יִצְאוּ מהארץ הקדושה ויָרְדוּ לַמִּצְרַיִם, ובשבילם התעכבה שם. ומשום שחזרו שם ישראל למעשי המצרים, נכנעה וזזה אותה שלמות ממנו, עד שיצאו מצרים ובאו לעשות משכן. אמר הקדוש ברוך הוא: רצוני לדור ביניכם, אבל לא יכול עד שתתקנו אותה רוח שלי שתשרה ביניכם. זהו שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. וזהו סוד הכתוב ויקחו לי תרומה. אמר משה לקדוש ברוך הוא: מי יכול לקחת אותה ולעשות אותה? אמר לו: משה, לא כמו שאתה חושב, אלא – מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו', מאותו רצון ורוח שלהם תקחו אותה ותשלימו אותה.

בְּשֵׁבַע שלמה, תקן אותה רוח בשלמות שלמעלה, שהרי מיום שנשלמה למטה בימי משה לא הוסרה אותה שלמות ממנו. (עד שבא שלמה) כיון שבא שלמה, השתדל להשלימו למעלה, והתחיל לתקן את מראה העולם העליון להתקן מאותו מראה של העולם התחתון, וזהו אשר לשלמה.

השלמה מההשמטות (סימן א) מספר הבהיר

יָשַׁב רפי ברכיה ודרש, מהו שכתוב (שמות כה) ויקחו לי תרומה? כך אמר הקדוש ברוך הוא, אותה תרומה תרימו אותה בתפלותיכם, ומי הוא אותו שנדבו לבו להמשיך מן העולם הזה – כבדוהו, כי בו אני שמח שיודיע שמי, וממנו ראוי לקחת את תרומתי, שנאמר (סו) מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את

תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. שֶׁאִמַר רַבִּי רְחִימָאִי, צְדִיקִים וְחֹסֵדִים
שְׂבִי־שְׂרָאֵל שְׁמַרְיָמִין אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְפָּרְנִס
ה'ל"ב, וְהֵלֵב מִפְּרִנְסָן.

וְכִי הַצּוּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַמִּמְנוֹת עַל הָאֲמוֹת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים נָטְלוּ
מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלְבוּ. מֵה לֵב הָדָר, פְּרֵי הַגּוֹף - אֵף יִשְׂרָאֵל נָטְלוּ
עַץ הָדָר. מֵה אֵילָן תְּמָר, עֲנַפְיוֹ סִבְיָיו וְלוּלָבוֹ בְּאֲמָצֵעַ - אֵף יִשְׂרָאֵל
נָטְלוּ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לָבוֹ. וּכְנֶגֶד הַגּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה
בְּאֲדָם, שֶׁהוּא עֵקֶר הַגּוֹף, לְמֵה לּוּלָב זֶה כְּתוּב לוֹ לֵב - אֵף הֵלֵב מְסוּר
ל"ו. וּמֵה ל"ב זֶה שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכָמָה בּוֹ - אֵף בְּכָל נְתִיב
מֵהֶם צוּרָה שׁוֹמֵרֵת, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג) לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים.

וּמֵהוּ (שם) וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן? וַיִּשְׁכַּן בְּאוֹתָן נְתִיבוֹת שְׁקָדְמוֹ
לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא גֵן וְשְׁקָדָם לְכְרוֹבִים, שְׁכָתוּב (שם) וְאֵת
הַכְּרָבִים. וְשְׁקָדָם לְלֵהט, שְׁכָתוּב (שם) אֵת לֵהט הַחֶרֶב. וְהָרִי כְּתוּב
שְׁמַיִם וְאֵשׁ קָדְמוֹ, שְׁכָתוּב (שם א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְכְתוּב וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. וּמִנֵּינ לָנוּ שְׁשֵׁמִים הֵיוּ אֵשׁ? שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ד) כִּי
ה' אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא.

וּמִנֵּינ לָנוּ שְׁשֵׁמִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׁכָתוּב (מְלָכִים-א ח) וְאֵתָה
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. הָאֵם שְׁלֵמָה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ
תְּפִלָּתוֹ? אֵלָא שְׁנִקְרָא שָׁמַם עַל שָׁמוֹ, שְׁכָתוּב (מְלָכִים-א ח) הַשָּׁמַיִם וְשָׁמִי
הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָלוּךָ. הָרִי שָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהָרִי אֵשׁ.
וְאֵמַרְתָּ קָדָם? אֵלָא אָמַר, כַּחַם קָדָם שֶׁל אוֹתָן הַצּוּרוֹת שֶׁל הַמְּקוֹם
הַהוּא. וּמֵהוּ כַּחַם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל-א ב) אֵינִי קְדוֹשׁ כִּי־אֵין בְּלִתְּךָ
וְאֵין צוּר כְּאֵלֵהֵינוּ.

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מֵהוּ הֵלֹלָב שְׁאָנוּ אוֹמְרִים? אֵלָא לוֹ מְסָר
הֵלֵב. וְהֵיאֵךְ? אָמַר לוֹ, שְׁלֵשָׁה שָׁרִים הֵם, תַּל"י וְגִלְגָּל וְל"ב,
וְלִכְל אֶחָד וְאֶחָד שָׁנִים עָשָׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֵשָׁה מִנֵּינ ל"ו, וּבָהֶם נִתְקַיִם
הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב (מְשָׁלִי כה) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם. שְׁנִינּוּ, עֲמוּד אֶחָד מִן
הָאָרֶץ עַד לְרְקִיעַ וְצְדִיק שָׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצְּדִיקִים, וְנִתְגַּבֵּר. וְאֵם לֹא
- מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם. וְאֵם
חֻלַּשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. הֵלֵכְךָ אֶפְלוּ אֵין בְּעוֹלָם אֵלָא
צְדִיק אֶחָד, מְעַמִּיד אֶת הָעוֹלָם. לְפִיכֵךְ קָחוּ תְּרוּמָתִי מִמֶּנּוּ תְּחִלָּה,

ואחרי זה את התרומה אשר תקחו מאתם, מאת הנשאר. ומהו זהב וכסף ונחשת?

דבר אחר ויקחו לי תרומה – ויקחו לי לקדש תרומה, שהיא יו"ד, והיא עשירי. ומנין לנו שעשירי קדש? שכתוב (ויקרא כז) העשירי יהיה קדש, לקדש. ומהו קדש? שכתוב (יחזקאל מד) וראשית כל בכורי כל וכל תרומת כל מכל תרומותיכם, שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה', אין חכמה אלא יראת השם. (עד כאן מההשמטות)

וזאת התרומה – הרי נאמר, שכשהתגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני, כשנתנה תורה לישראל בעשר אמירות, כל אמירה ואמירה עשתה קול, ואותו קול נחלק לשבעים קולות, וככל היו מאירים ונוצצים לעיני כל ישראל, והיו רואים עין בעין את זיו כבודו. זהו שכתוב (שמות כ) וכל העם ראים את הקולת. רואים ודאי. **ואותו** קול היה מתרה בכל אחד ואחד מישראל ואומר להם: תקבל אותי עליך בכך וכך מצוות שבתורה? ואמרו כן. חזר לו על ראשו והתגלגל עליו, והיה מתרה בו ואומר לו: תקבל אותי עליך בכך ענשים שבתורה? והיה אומר כן. אחר כך חזר אותו הקול ונשק אותו בפיו. זהו שכתוב (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו.

ואז כל מה שהיו רואים ישראל באותו זמן, היו רואים בתוך אור אחד שקבל כל אותם האורות האחרים, והיו משתוקקים לראות. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אותו האור שראיתם בהר סיני שקבל כל אותם גוני האורות ותשוקתכם עליו, תקבלו אותה ותקחו אותה אליכם, ואותם גונים שהיא מקבלת, אלה הם זהב וכסף ונחשת וגו'.

דבר אחר ישקני מנשיקות פיהו – מה ראה שלמה המלך שהכניס דברי אהבה בין העולם העליון לעולם התחתון, וראשית התשפחת של האהבה שהכניס ביניהם הוא ישקני? אלא הרי פשוט וכך הוא, שאין אהבה של דבקות רוח ברוח פרט לנשיקה, ונשיקה היא בפה, שהיא מבווע של הרוח והמוצא שלו. וכשנושקים זה לזה, נדבקות הרוחות אלה באלה ונהיים אחד, ואז זוהי אהבה אחת.

בספרו של רב המנונא סבא הראשון היה אומר על הפסוק הזה, נשיקה של אהבה מתפשטת לארבע רוחות, וארבע רוחות נדבקות כאחד, והן בתוך סוד האמונה, ועולות בארבע אותיות.

ואותן האותיות של השם הקדוש תלויים בהם, ועליונים ותחתונים תלויים בהם, ותשבחת שיר השירים תלויה בהם. ומה הוא? אהב"ה. והן מרכבה עליונה. והם חברות ודבקות ושלמות הכל.

אלו האותיות הן ארבע רוחות, והן רוחות של אהבה ושמחה של כל איברי הגוף בלי עצב כלל. ארבע רוחות הן בנשיקה, כל אחת ואחת כלולה בחברתה. וכשהרוח הזו כלולה באחרת, ואותה אחרת כלולה בזה, נעשות שתי רוחות כאחת, ואז מתחברות בדבקות אחת, והן ארבע בשלמות, ונובעות זו מזו ונכללות זו בזו.

וכשמתפשטות (וכשנפרדות), נעשה מאותן ארבע רוחות פרי אחד, והוא רוח אחת הכלולה מארבע רוחות, וזה עולה ובוקע רקיעים, עד שעולה ויושב אצל היכל אחד שנקרא היכל האהבה, והוא ההיכל שכל אהבה תלויה בו. ואותה רוח כך נקראת – אהבה, וכשרוח זו עולה, מתעוררת לאותו היכל להתחבר למעלה.

ארבע אותיות הן אצל ארבע רוחות, והן אהבה, והפרי שלהן אהבה. כשמתחברות זו בזו, מיד מתעורר זה בצד זה וזה בצד זה. א' מיד יוצא ה' ומתחבר בא', נדבק בדבקות באהבה. ונעשות (ומתעוררות) שתי אותיות אחרות, ב' ה', ונכללות רוחות ברונות בדבקות של אהבה, ופורחות מהן האותיות הללו באותה רוח שעולה, ומתעטרות בו פראוי.

כיון שהולכת ועולה אותה אהבה שלמה, כלולה בכל אותן ארבע רוחות, פוגשת בממנה אחד עליון גדול שממנה על אלה ותשע מאות ותשעים רקיעים, והוא ממנה על השפיע של שלשה עשר נהרות אפרסמון זך ששופע מסוד של הטל העליון, ואותו השפיע נקרא מים רבים. כיון שפוגש לאותו גדול המחנות עומד אצלו, ולא יכול לעכב אותו, ועובר בהם עד שנכנס להיכל האהבה.

ועל זה אמר שלמה בסיום שבחו, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. מים רבים – אלו מים עליון ששופעים תוך (מתוך) הטל העליון. ונהרות לא ישטפוה – אלה הם נהרות אפרסמון זך, שהם שלשה עשר. אותו ממנה הוא מלאך שליח מלפני ה', וזהו גדול המחנות שקושר כתרים לרבנו, סוד של אכתריא"ל, מעטר העטרות לרבנו בשם מגלף מחקק, יהנה יה צבאות.

בִּיּוֹן שְׁנַכְנַס לְהִיכַל (שְׁהוּלָף וְעוּלָה אוֹתָהּ) הָאֵהָבָה, מִתְעוֹרְרַת אֵהָבָה שֶׁל נְשִׁיקוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כֵּט) וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל, לְהִיּוֹת נְשִׁיקוֹת שֶׁל אֵהָבָה עֲלִיוֹנָה כְּרֵאוּי. וְאוֹתָן נְשִׁיקוֹת רֵאשִׁית הַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל כָּל אֵהָבָה, וְהַתְּדַבְּקוֹת וְקֶשֶׁר שְׁלֹמְעָלָה. וּמִשׁוּם כֶּךָ רֵאשִׁית הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל שִׁירָה זוֹ הוּא יִשְׁקֵנִי.

מִי יִשְׁקֵנִי? אוֹתוֹ הַנְּסִתָּר תוֹךְ הַסִּתָּר הָעֲלִיוֹן. וְאִם תֹּאמֶר שְׁנִסְתָּר כָּל הַנְּסִתָּרִים בּוֹ תְּלוּיּוֹת הַנְּשִׁיקוֹת וְנוֹשֵׁק לְמִטָּה – בֹּא וּרְאֵה, נִסְתָּר כָּל הַנְּסִתָּרִים אֵין מִי שְׁמֹכִיר אוֹתוֹ, וְהוּא גִלָּה מִמֶּנּוּ אוֹר אֶחָד דְּקִיק וְנִסְתָּר שֶׁלֹּא הַתְּגָלָה, רַק בְּשִׁבִיל אֶחָד דְּקִיק שֶׁהַתְּפֹשֵׁט מִתּוֹכוֹ, וְהוּא אוֹר שְׁמֵאִיר לְכָל, וְזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְהוּא נִסְתָּר. לְפַעְמִים נִסְתָּר, לְפַעְמִים גְּלוּי, וְאִף עַל גַּב שֶׁלֹּא הַתְּגָלָה כָּלֵל. וְהַתְּעוֹרְרוֹת הָעֲלִיָּה שֶׁל הַנְּשִׁיקוֹת תְּלוּיִים בּוֹ. וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא נִסְתָּר, רֵאשִׁית הַתְּשַׁבַּחַת הִיא בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר.

וְאִם בּוֹ תְּלוּיִים, מָה רוֹצֵה יַעֲקֹב כָּאֵן, שְׁהָרִי בּוֹ תְּלוּיּוֹת הַנְּשִׁיקוֹת? אֶלֶּא וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. יִשְׁקֵנִי, אוֹתוֹ הַנְּסִתָּר לְמַעְלָה. וּבִמָּה? בְּאוֹתָהּ הַמְּרַכְּבָה (מְנוּרָה) הָעֲלִיוֹנָה שְׁכָל הַגְּנוּנִים תְּלוּיִים וּמִתְחַבְּרִים בָּהּ. וְזֶהוּ יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ, דְּבִקוֹת לְהַדְּבִק בְּמֶלֶךְ בֵּינָן שְׁלוֹ הוּא. וְעַל זֶה כָּתוּב מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

כִּי טוֹבִים דּוֹדִיךְ, חֲזַר לְשִׁמְשׁ שְׁמֵאִיר לְלִבְנָה מִתּוֹךְ הָאוֹר שֶׁל אוֹתָן מְנוֹרוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהוּא נוֹטֵל אֶת הָאוֹר שֶׁל כָּלֵם וּמֵאִיר לְלִבְנָה. וְאוֹתָם גֵּרוֹת (נְשִׁיקוֹת) עֲלִיוֹנִים, וְהוּא נוֹטֵל הָאוֹר שֶׁל כָּלֵם וּמֵאִיר לְלִבְנָה. וְאוֹתָם הַגֵּרוֹת שְׁמִזְדַּגִּים בּוֹ, מְאִיזָה מְקוֹם מְאִירִים? חֲזַר וְאָמַר מֵיֵין, מְאוֹתוֹ יֵין הַמְּשֻׁמֵּר, מְאוֹתוֹ יֵין שֶׁהוּא שְׁמַחַת כָּל הַשְּׁמַחוֹת. וּמִיָּהוּ אוֹתוֹ הַיֵּין שְׁנוֹתָן חַיִּים וְשְׁמַחָה לְכָל? זֶה אֶלְהִים חַיִּים, יֵין שְׁנוֹתָן חַיִּים וְחֻדוּהָ לְכָל.

עוֹד מֵיֵין – מְאוֹתוֹ שֵׁם שְׁנִקְרָא יְהוֹ"ה. זֶהוּ יֵין שֶׁל שְׁמַחָה, שֶׁל אֵהָבָה, שֶׁל רַחֲמִים, וּמִזָּה כָּלֵם מְאִירִים וְשְׁמַחִים. בְּאוֹ הַחֲבָרִים וּנְשִׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ. (כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן, סִדְרוֹ הַדְּבָרִים לְפָנָיו).

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, יִדְעָתִי וְדָאֵי שְׁרוּחַ קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה מְכַשְׁפֶּשֶׁת (מְנַצְנֶצֶת) בְּכֶם. אֲשֶׁרִי הַדּוֹר הַזֶּה, שְׁהָרִי לֹא יִהְיֶה כְּדוֹר הַזֶּה עַד שְׁיָבֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׁהָרִי הַתּוֹרָה חוֹזְרַת לְיִשְׁנָה. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים עוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.